MENDE KÖZSÉG

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

2017.

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés, köszöntő 4
1. Mende község bemutatása 6
2. Örökségünk 9
Mende Táji és természeti értékei 9
Mende építészeti értékeI 12
Mende köztéri alkotásai 18
3. Eltérő karakterű településrészek 21
Történelmi településrész 22
Hagyományos településrész 23
Pusztaszentistván településrész 24
Kása-völgy településrész 25
Hegyvidéki településrész 26
Új lakópark településrész 27
Külterületi jellegű településrész 28
4. Meghatározó karakterű terület 30
5. Ajánlások 32
5.1. Meghatározó területre vonatkozó ajánlások 32
5.2. Elkülönülő településrészekre vonatkozó ajánlások 36
Történelmi településrész ajánlások 36
Hagyományos és Kása-völgy településrész ajánlások 40
Pusztaszentistván településrész ajánlások 44
Hegyvidéki településrész ajánlások 49
Új lakópark településrész ajánlások 54
Külterületi jellegű településrész ajánlások 58
6. Jó példák 61
Épületek, építészeti részletek jó példák 61
Kerítések jó példák 63
Kertek jó példák 64
Közterületek (közparkok, közkertek) jó példák 64
7. Sajátos építményfajták, reklámhordozók 67
Irodalomjegyzék 68

MENDE KÖZSÉG

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

2017.

BEVEZETÉS, KÖSZÖNTŐ

Nagy öröm és megtiszteltetés számunkra, hogy részt vállalhattunk a hét domb ölelésében elhelyezkedő Mende településképi arculati kézikönyvének megalkotásában. A kézikönyv segítségével szeretnénk bemutatni a település színes természeti és épített értékeit, hogy az egy összetett, szakmailag megfelelő, összefoglaló képet adjon a településről, kiemelten az építészeti megoldásokról, lehetőségekről. Célunk, hogy mind az itt élők, mind a település iránt érdeklődők számára egy hasznos kézikönyvet készítsünk. A település történeti, történelmi bemutatása mellett a múltbéli, illetve korabeli építészeti stílusokat, kerítéseket, kerteket, településszerkezeti jellemzőket foglaltuk össze és ábrázoltuk szemléltető jellegű képekkel, ábrákkal. Az egyes fejezetek kidolgozásánál fontos szempont volt a közérthetőség, ezzel együtt a szakszerű leírás, továbbá javaslat különböző építészeti megoldásokra. Fontos kitétel a hagyományok, népies motívumok megőrzése mellett, a fenntartható fejlődést célzó építészet megvalósítása, az esztétikai szempontok figyelembe vétele, a településkép harmonikus kialakítása.

Kaszanyi József

polgármester

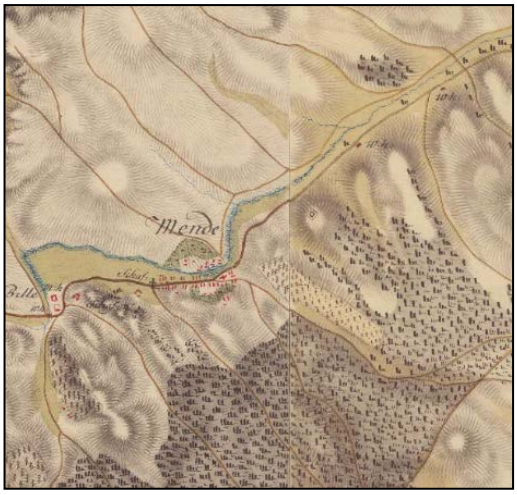

1.

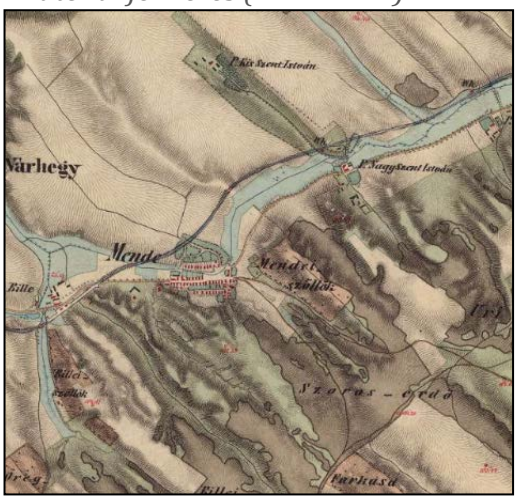
BEMUTATÁS

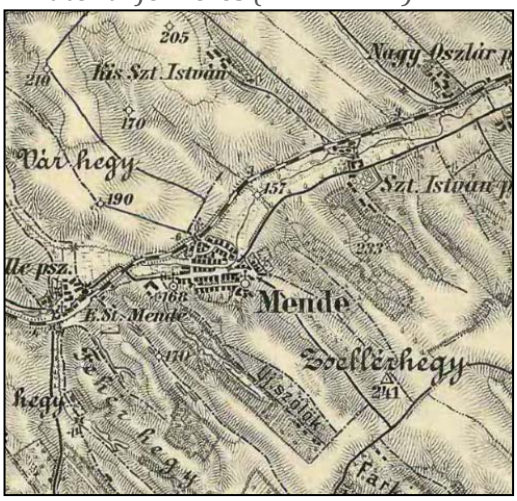
1. MENDE KÖZSÉG BEMUTATÁSA

I. Katonai felmérés (1763-1787)

II. Katonai felmérés (1806-1869)

III. Katonai felmérés (1869-1887)

Mende község a főváros határától nagyjából 15 kilométerre, tőle délkeletre fekszik. Elhelyezkedéséből és domborzati adottságaiból fakadón sajátos településképe alakult ki, amelynek nyomai már a jégkorszak után néhány ezer évvel is fellelhetők voltak. Krisztus előtti XIII. században a területen élő Vatyai kultúrához tartozó népcsoport, a középső-késő bronzkorban emelt földvárat – *billei Leányvár* – a partján, melynek maradványa napjainkban is látható, domb rejti el. A településen számos népcsoport megfordult, többek közt szarmatag-jazig törzsek, germánok és valószínűsíthető, hogy Attila hunjai is a helyi patakokban itatták lovaikat.

A település Árpád-kori történetéről, az 1978-ban kezdett régészeti ásatásoknak köszönhetően, viszonylag sok információ áll rendelkezésre. Ebből a korból kerültek feltárásra Pusztaszentistvánon a *Lányvár*nak is nevezett földvár maradványai is.

A törökök kivonulása után Mende területe részben elnéptelenedett. Az 1600-as évek végén és az 1700-as évek első felében a Bosnyák, Károlyi és Koháry család kedvezményekkel ösztönözte a lakosság ide költözését. A betelepítés hatására a település népességének száma folyamatos növekedésnek indult. Kenyerüket gabonatermesztésből és szőlőművelésből keresték, melyet az I. Katonai felmérés is jelöl.

A XVIII. vége felé Mendén is megkezdődött, az országosan jellemző, gazdasági fellendülés, ennek egyik jele a majorsági gazdálkodás kiszélesedése. A század végére mintegy kétezer holdnyi majorsági szántóföldet műveltek a településen.

A XIX. század első felére a szántóföldi hasznosítás tért hódít a II. Katonai felmérés térképe alapján. A Mendei jobbágyok főként gabonatermesztéssel foglalkoztak, mert a környék fekete homokja igazán termékeny volt.

Az 1920-as években a Mendei területek nagy részét Baumgarten Ignác és Fülöp Józsiás Szász Coburg Gothai herceg birtokolta. A II. világháború utáni időszakban a háborús károkat felszámolták. Tényleges fejlődésnek az 1960-as években indult a falu. Mende lakói részben a mezőgazdaságban dolgoztak, a többség pedig Budapestre ingázott, mely napjainkra is jellemző formává vált.

Mende községe ma közel 4200 fő állandó népességgel rendelkezik. Területe meghaladja a 2715 hektárt, mely számos építészeti értéke mellett táji-, természeti csodákat rejt magában.

Településszerkezetét, így az utak nyomvonal vezetését és a beépítést mind a mai napig a domborzat határozza meg. Belterületén és központján keresztül halad a 31-es számú főút, amely különböző intézményi, kereskedelmi és szolgáltató létesítmények elhelyezését idézte elő a község főutcájának mentén.

Lakóterületei kedvezőek mind elhelyezkedésük, mind környezeti adottságaikból adódóan. Kellemes hangulatú, rendezett utcái minőségi légkört teremtenek a helyi lakosok számára. Új lakóterületei vonzó életkörülményeket teremtenek a fiatalabb generációk számára is.

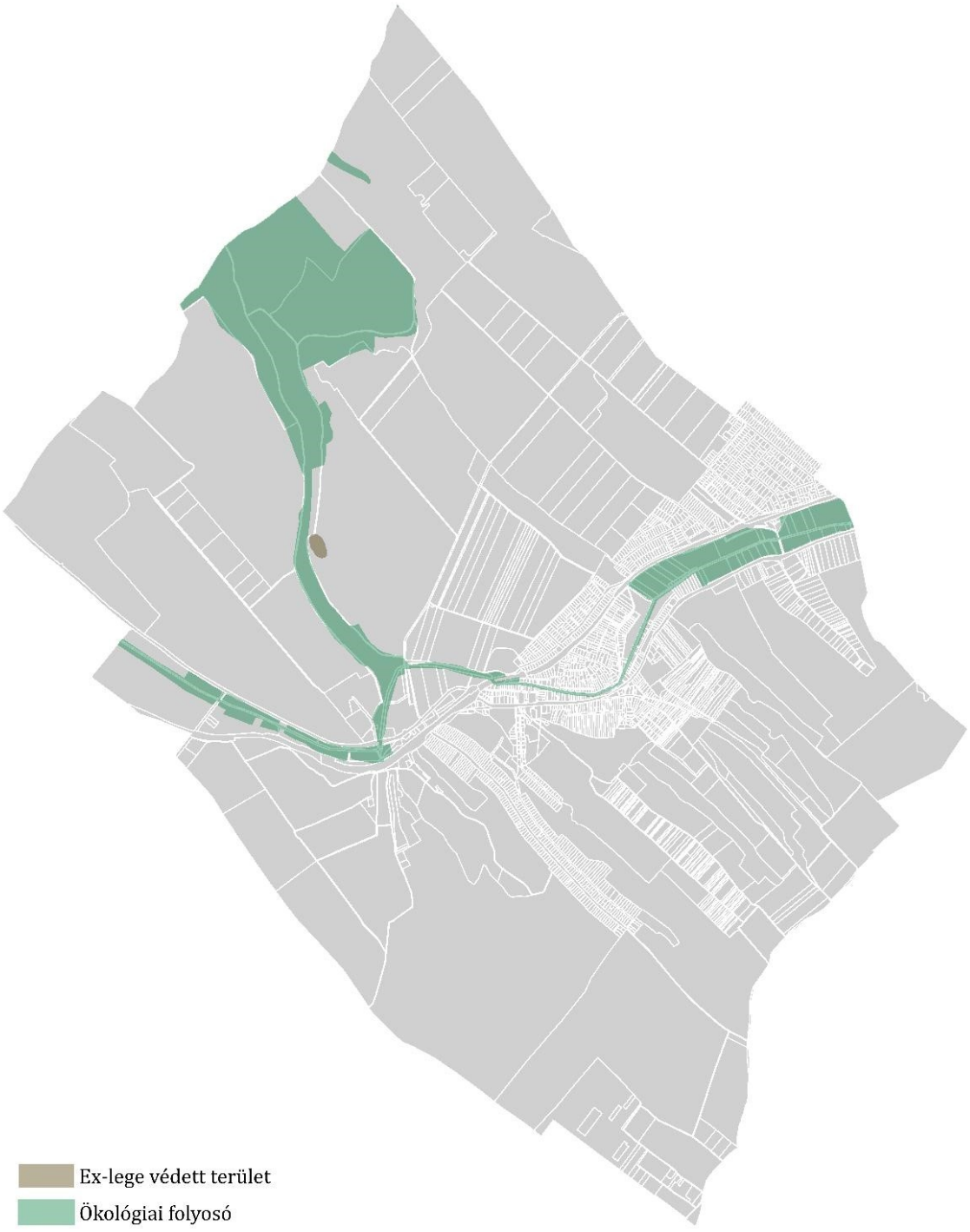
2.

ÖRÖKSÉGÜNK

2. ÖRÖKSÉGÜNK

MENDE TÁJI ÉS TERMÉSZETI ÉRTÉKEI

Mende hét dombra épült egykor, melynek köszönhetően a település tájképe ma is lenyűgöző látványt nyújt. A változatos domborzatra illeszkedő erdők, rétek és legelők egyedivé teszik a helyi tájkaraktert.

A község külterületén a napjainkra megmaradt hajdani földvár dombja emelkedik, melyet ma országos természeti értékként tartanak számon. Mende tájképét gazdagítja az ugyancsak természetvédelem által érintett Tápió patak és környezete. A település közigazgatási területét átszelő patakot értékes, növényfajokban gazdag növénytársulás kíséri végig. A védett illetve védendő táji- és természeti értékek fenntartása és megőrzése fontos a település jövőjére nézve.

Országos jelentőségű természetvédelmi terület – Ex-lege védett terület
A földvár megmaradt dombja

A település területén nemzetközi védelem alatt álló terület nem található, azonban országos védelem alatt áll a település északi részén található ex-lege földvár. A középső-késő bronzkorban letelepedő Vatyai kultúrához tartozó népcsoport emelte a Leányvárként is emlegetett földvárat, melyet napjainkra domb rejt el. A település Árpád-kori történetéről, az 1978-as régészti ásatásoknak köszönhetően, viszonylag sok információ áll rendelkezésre, ekkor tárta fel Miklós Zsuzsa régész a Mendén található földvár maradványait.

Országos ökológiai hálózat
Tápió patak és környezete

Mendén a rétekkel, legelőkkel kísért Alsó-Tápió patak (helyiek elnevezése: Barina-patak) mente a település teljes közigazgatási területén az Országos Ökológiai Hálózat része. A vízfolyást kísérő ökológiailag értékes területek ökológiai folyosóként vannak besorolva. Ezekről a területekről elmondható, hogy természetes eredetűek és alkalmasak az ökológiai hálózathoz tartozó egyéb élőhelyek (magterületek, puffer területek) közötti biológiai kapcsolatok biztosítására.

Mende északi területén, a Vár hegy környezetében, nagyobb kiterjedésű erdőfolt is a folyosó részét képezi, erről a területrészről ered az Alsó-Tápió egyik ága, a Kratyinka-ér. Az ér és annak medre természetes vízparti társulásaival természetes kapcsolatot létesít a település belterületén is áthaladó Alsó-Tápió fő ágával. Az Alsó-Tápió vízfolyás másik ága nyugatról érkezik meg a településre, majd a keleti részeken kiszélesül.

MENDE ÉPÍTÉSZETI ÉRTÉKEI

Mende épített örökségei történelmének folyamán különböző korszakban, különféle helyeken jöttek létre, napjainkra azonban mindegyik meghatározó objektumként szerepel a község életében. Építészeti értékei közé számos eltérő rendeltetéssel bíró, jelenleg is használatban lévő középület és építmény, emellett hagyományos jellegeket hordozó lakóépületek sora tartozik, melyek a település arculatának kulcsfontosságú elemei.

Műemléki védettség által érintett építészeti érték:

1. Magtár

Helyi védelem által érintett építészeti értékek:

2. Billei kastély
3. Evangélikus templom
4. Loyolai Szent Ignác templom
5. Téglagyár kéménye
6. Vasútállomás épülete
7. Lakóház

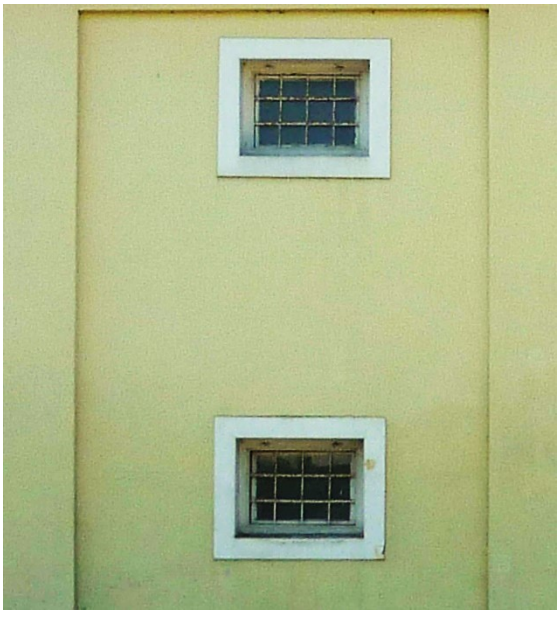

1. Magtár

A magtár épülete Billepusztán áll napjainkban is. A klasszicista stílusjegyeket hordozó épület 1835-ben épült, mezőgazdasági funkciókat szolgálva. Az épület hosszanti oldala héttengelyes, két sorba rendezett kisméretű ablakokkal, melyeket fehér ablakkeret vesz körül. A homlokzat középső tengelyben fehérre festett egyenes záródású ajtó biztosít kapcsolatot a külső térrel. Oromfalait pilaszterek tagolják három részre. Az magtár nyugati oromfalához nyeregtetővel fedett, fából készült pavilon került kialakításra, mely közösségi rendezvények számára tud teret biztosítani.

2. Billei kastély

A település belterületétől délnyugatra, Billepusztán, a 31. számú út mellett található a Billei kastély épülete. Az „L" alakú épület két külső homlokzatából középrizalitok emelkednek ki. A kastély főút felé forduló homlokzata részletes kidolgozottságot mutat. Az alapvetően hármas tagolású, szögletes ablakokat a középrizaliton ívesen lekerekített nyílászárók váltják fel. A homlokzat közepén összetett boltíves bejárat található.

A földszinti méretes nyílászárókat ellensúlyozva az emeleti ablakok kisebb mérettel, erkélyszerű oszlopos korláttal kerültek kialakításra. A kastély épülete a századfordulókor épült, építészeti értékét a mai napig fenntartotta.

3. Evangélikus templom

Az evangélikus templomot a Keglevich család építette 1832-ben. Az egyhajós, nyugat-keleti tájolású templom egy harangtoronnyal került kialakításra. Az épület boltíves kapuzata és tagolt homlokzatai késő barokk és klasszicista jegyeket mutatnak. A templom mellett lévő imaház 1785-ben épült, ami egyben iskolaként is működött. Építészeti értéke mellett kulturális jelentőséggel is bír, mivel ez az épület ad otthont, a Szellemi Kulturális Örökség jegyzékében is szereplő, Zöldágazás elnevezésű szokásnak.

4. Loyolai Szent Ignác templom

A római katolikus Loyolai Szent Ignác templom a község központjában, a Fő utcán található. Az evangélikus templomhoz hasonlóan szintén a Keglevich család kezdte el az építkezést Riesel Jakab tervei alapján 1829-ben. A templom a Koháry család által épített kápolna anyagait is, felhasználva 1831-ben készült el. Homlokzatán egyszerű tagozatok kerültek kialakításra, közepén négyszögletes kapuzattal. Az épület boltozatos belsejében szögletes szentély található.

A templom magaslati elhelyezése méltó megjelenést kölcsönöz, melyet a négytagú egykarú lépcső és teresedés is hangsúlyoz.

5. Téglagyár kéménye

Településképi szempontból meghatározó a volt téglagyár felhagyott területén található ipari műemlék jellegű téglagyár kéménye. Ma is Mende egyik kiemelkedő jeleként fogadja a településre érkezőket.

6. Vasútállomás épülete

Az 1881-ben épült, klasszikus állomásépület hosszanti oldalán középen előreugró rizalitok láthatók, melynek földszintjén szimmetrikusan elhelyezett két-két ajtó került kialakításra. Ablakai szemöldök és könyöklő párkányokat kaptak azonos színben az épület szegélyeivel. A felújított állomás-épület jelenleg is vasútállomásként üzemel.

7. Lakóház

A hagyományos alföldi paraszthéz-típus jellemzői figyelhetők meg az épületen. Az egyosztatú lakóház kontúros színezése kihangsúlyozza jellemző vonalait és az oromfalas homlokzaton lévő párban elhelyezett ablakokat. Az épület földszintes kialakításához illeszkedő tornác az utcafront felől beépített képet mutat, az udvarra oszlopsorral nyit. Megjelenése a régi Mende jellemző beépítési karakterét idézi.

MENDE KÖZTÉRI ALKOTÁSAI

Hősi emlékmű

A Hősök terén elhelyezett Hősi emlékmű korábban a Szent István parkban állt. A köztéri alkotás Fő utca felőli oldalán Mende I. és II. világháborús hőseinek nevét sorolja fel, másik oldalán az 1956-os forradalom emlékére készült felírat áll:

„Ahol a hősöket nem felejtik,
mindig lesznek újak”

Szent István szobor

A szobor a Szent István parkban fedezhető fel Antalicz János művész alkotása, melyet a község önkormányzata állíttatott 2012-ben. A köztéri alkotás a korábbi Szent István emlékmű helyére került. A Szent Istvánt ábrázoló mellszobor posztamenséről lehulló leplen a jogar és az országalma formálódik ki. Talapzatán az alábbi felirat olvasható:

„Élt 969-1038”
„Hallgass fiam
atyád intelmére,
S ne vedd semmibe
anyád tanítását!...”

Harangláb

A harangláb a Hősök terén áll. Négyoszlopos, fából készült szerkezetét a tér átépítését követően 2017-ben kapta. Az építmény négy oszlopát kovácsoltvas kerítés díszíti.

Feszület

A feszület az Árpád vezér út és a József Attila út találkozásánál lévő kis teresedésnél található. A kereszt az aranyszínűre festett corpussal beton alapzaton áll. Az alkotás két fejlett, termetes kőrisfa árnyékában, körbekerítve áll.

Honfoglalás emlékmű

A Honfoglalás 1100.-ik évfordulójára állított emlékmű Pusztaszentistván településrészen lelhető fel. Homokkő talapzatán az alábbi szöveg olvasható:

„Állították
Honfoglalásunk
1100.-ik
évforduló alkalmából
Mende Szent István
hívei
1995
Isten áldd meg a magyart!”

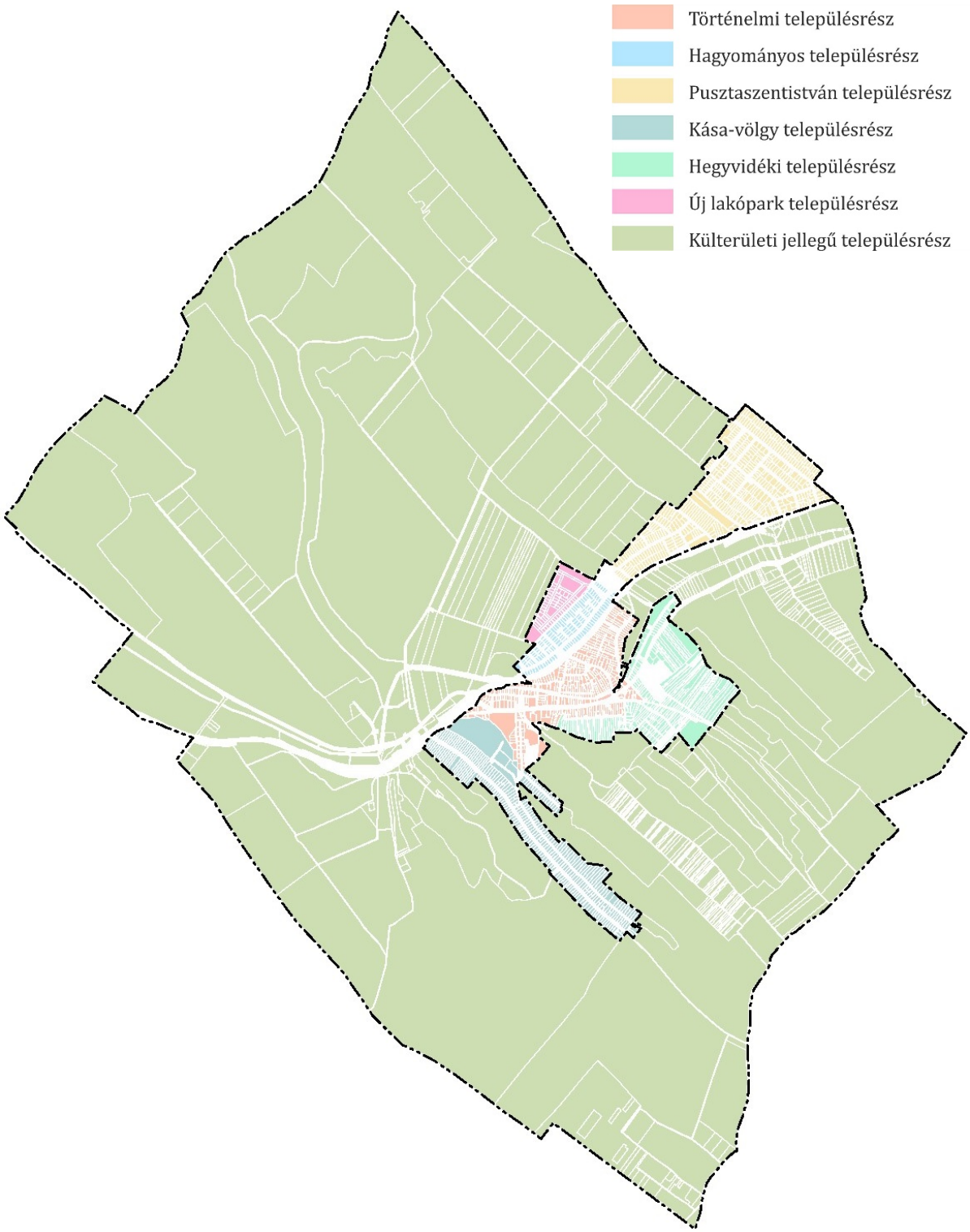
3.

ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

3. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

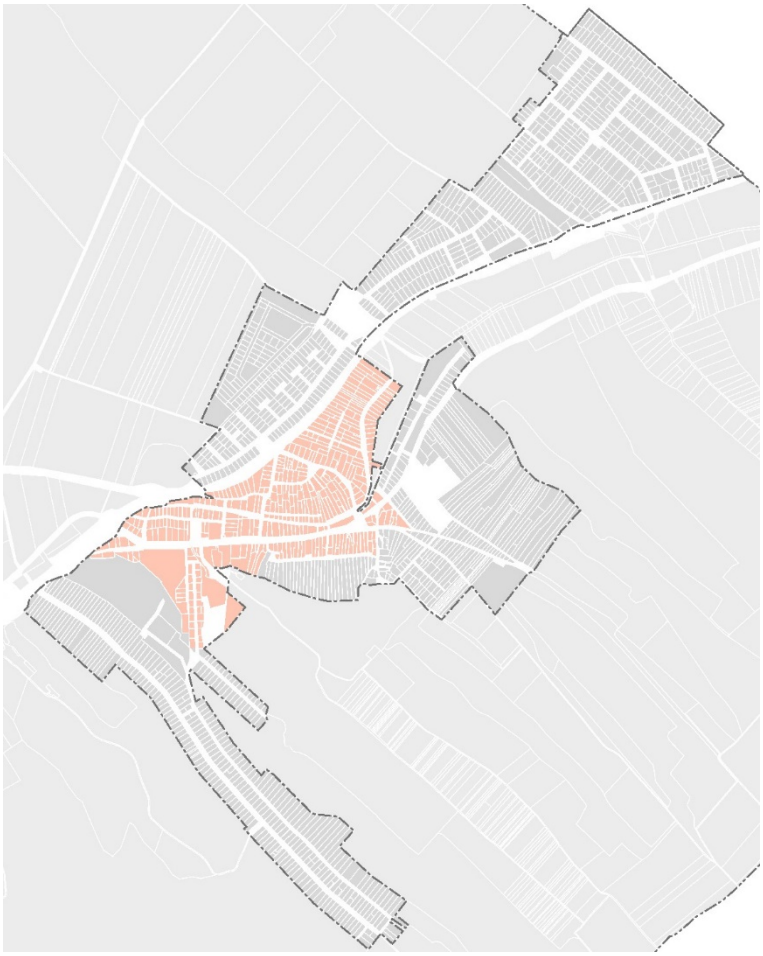
Mende községének közigazgatási területe hét elkülönülő településrészre bontható a beépítettség karakterének függvényében. A többrétű településképet nagyban meghatározza Mende domborzata, mely a különböző arculatok egybefogásán túl egy izgalmas településszerkezetet alkot. A településrészek karakterükben eltérőek, a Kása-völgy településrész fekvésének egyediségéből adódóan kerül megkülönböztetésre.

TÖRTÉNELMI TELEPÜLÉSRÉSZ

Történelmi településrész

Egyéb településrészek

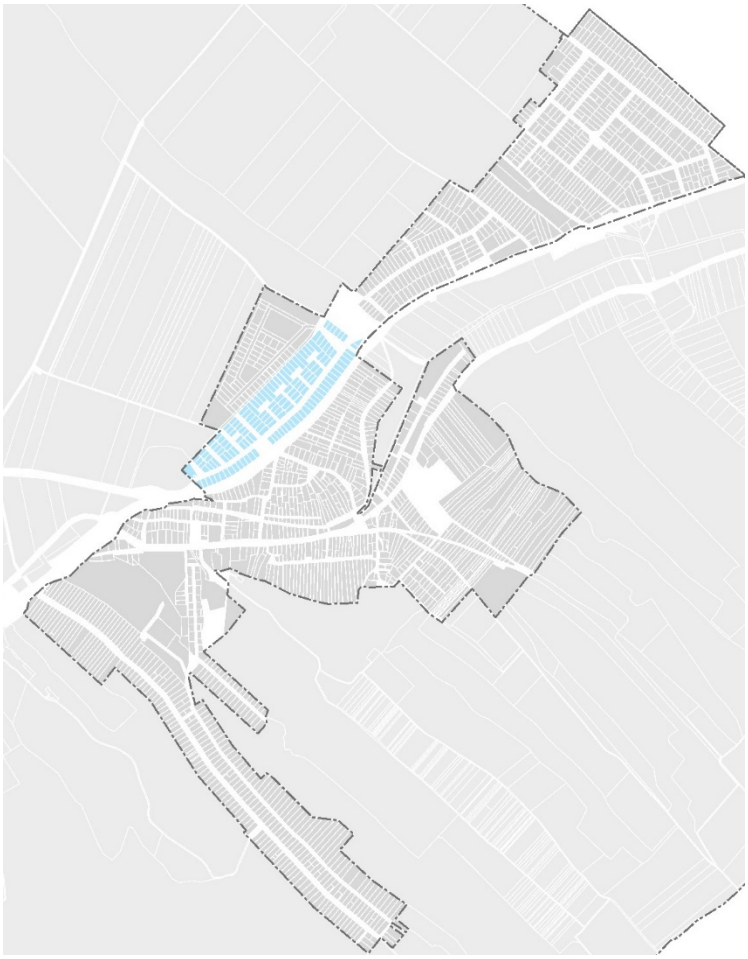
Mende történelmi településrészének tengelyét képezi a településen áthaladó 31. számú főút, mely fő utcájaként szolgál a községnek. A történelem során a Fő utca két oldalán kialakult vegyes funkciók látják el Mende lakosainak igényeit vallási és közigazgatási intézmények, valamint különböző kereskedelmi és szolgáltató létesítmények keretében. Ebben a településrészben található többek közt a Polgármesteri Hivatal, az Oázis Idősek Otthona, a Géza Fejedelem Általános Iskola, valamint a Művelődési ház is, mely a helyi lakosoknak nyújt kikapcsolódási lehetőséget.

A történelmi városmagokra jellemző kevésbé egységes szerkezet jellemzi Mende központi részét is. Szerkezete szempontjából a szalagtelkes kialakítás jellemzi, melyen jellemzően oldalhatáron álló, homogén, fésűs beépítés alakult ki. A terület feltárását szolgáló utcahálózat keskeny, szabálytalan rendszere a domborzathoz illeszkedik, melynek köszönhetően a telekstruktúra változatos képet kapott. A történelmi településrész hagyományos beépítését az oromfallal utcafrontra forduló nyeregtetős épületek alkották, melyet az idők során a sátortetős kockaházak váltottak fel nagy számban. A helyenként felfedezhető egytraktusú lakóépületek látványa ma is előidézi a község egykori szellemének hangulatát.

HAGYOMÁNYOS TELEPÜLÉSRÉSZ

Hagyományos településrész
Egyéb településrészek

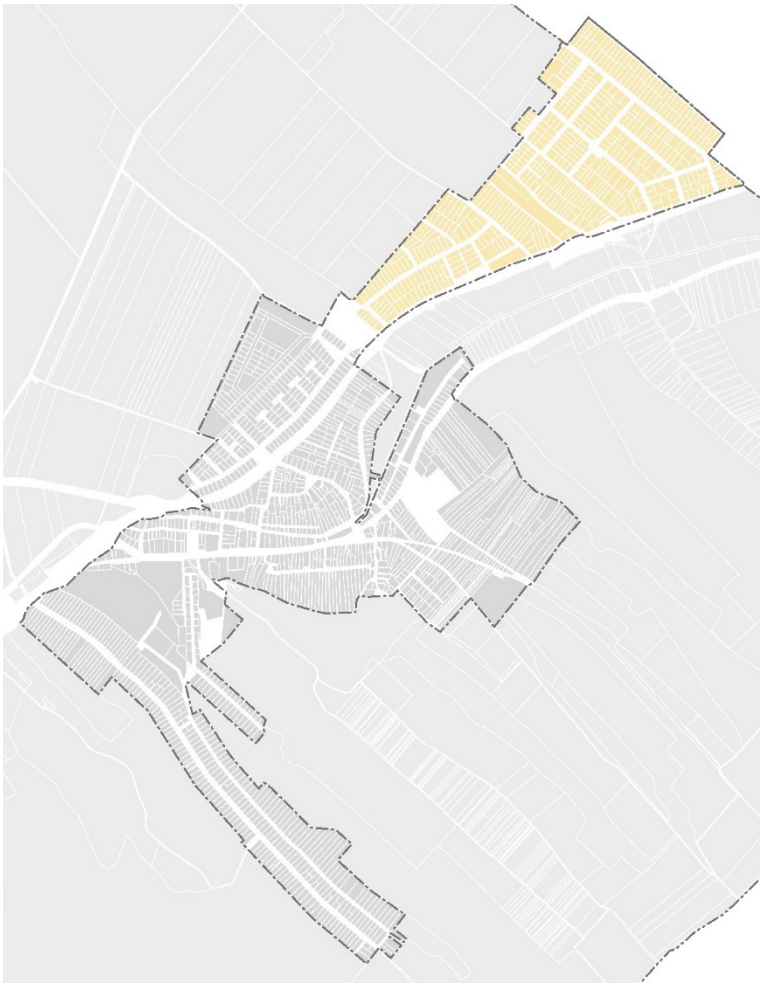

Mende történelmi településrészétől és a község területét keresztező vasút nyomvonalától északra jött létre a hagyományos beépítésű településrész. A történelmi településmag bővítését képező beépített terület összeköttetést biztosít Mende központja és Pusztaszentistván település-részek között. Megjelenése utcahálózatában is eltér a megszokottól. Az egységes képet mutató jellemzően lakó funkciót ellátó területet hurok szerű utcák tárják fel. A tömbbelsőkbe nyúló rövid utcák gyűjtőútjaként a Szent István út szolgál.

A hagyományos településrész képének egységességét az oldalhatáron álló, jellemzően sátortetős épületek adják. A lakóterületen számos családi ház felújításra került, melynek eredményeként változatos, mégis egymáshoz harmonizáló színvariációk jelentek meg az utcaképben. A terület további esztétikai értékét képezik a változatos növényállománnyal gazdagon beültetett elő és oldalkertek, valamint a közterületi zöldfelületek gondozott megjelenése.

PUSZTASZENTISTVÁN TELEPÜLÉSRÉSZ

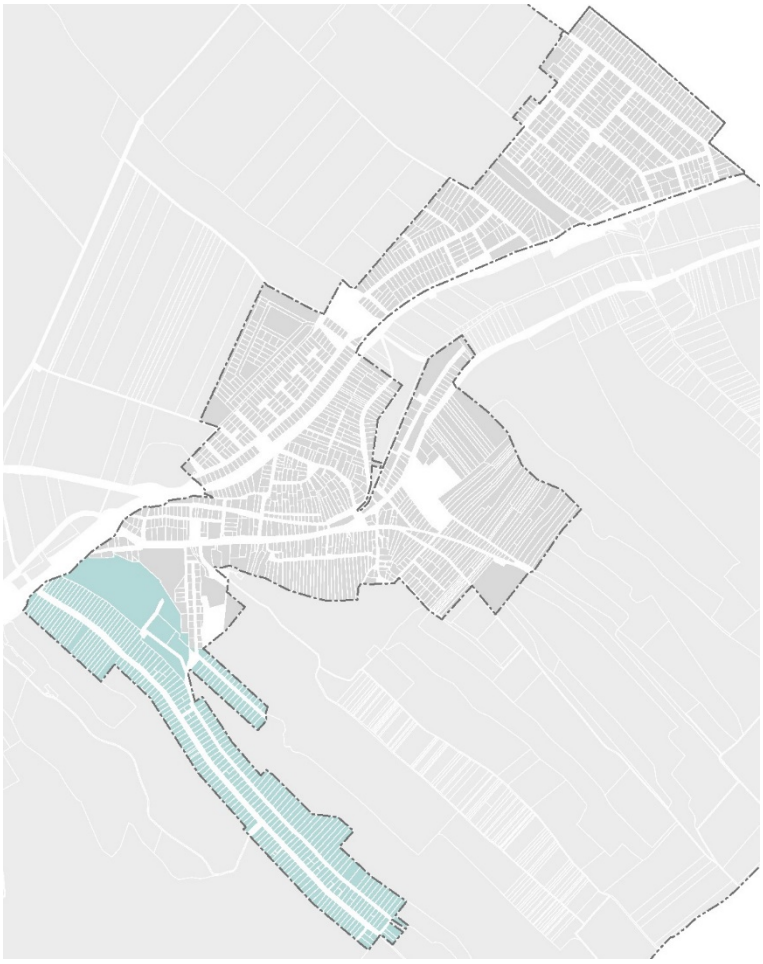
Pusztaszentistván településrész már az 1800-as évektől megfigyelhető a katonai felméréseken, Mende közigazgatása alá a történelem során a későbbiekben került.
A településrész utcahálózatának vonalvezetése a változatos domborzati viszonyok mellett is egyenes maradt. A jellemzően 10-12 méter széles utcák sakktábla típusú rendszerében homogén családi házas beépítés alakult ki. A lakóépületek között megtalálható a hagyományos kockaházas beépítés, sátortetős kialakítással. Emellett jellemző az újabb, tetőteres beépítéssel rendelkező, utcafrontra oromzattal forduló, erkélyes, nyereg- vagy kontyolt nyeregtetős épületek látványa. A két különféle beépítési mód együttes megjelenése a terület arculati átalakulásának lassú folyamatát feltételezi. Pusztaszentistván településrész igényes arculattal rendelkezik, elhelyezkedéséből adódóan zavartalan környezete meghitt családi légkört teremt.

KÁSA-VÖLGY TELEPÜLÉSRÉSZ

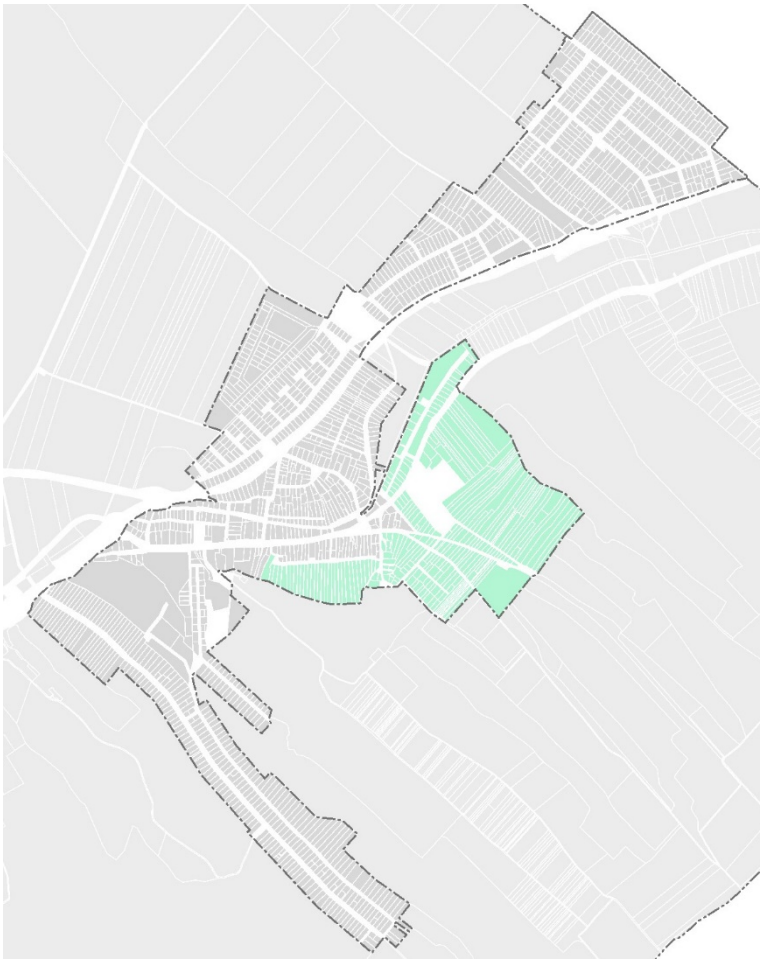
Kása-völgy településrész
Egyéb településrészek

Elhelyezkedéséből adódóan különleges látványt nyújt Mende déli részén húzódó Kása-völgy beépítése. A völgyben lévő szabályos teleksorok a Dózsa György útra és a vele párhuzamosan haladó Honvéd utcára kerültek felfűzésre. A völgy telek-struktúrája egységes képet mutat, melyben az oldalhatáron álló, jellemzően földszintes épületek sora harmonikus látványt nyújt.
A Kása-völgyben megbújó családi házas beépítés sajátos hangulatot kölcsönöz, mely a területet övező zöld természeti környezetnek és a domborzati viszonyok által nyújtott védettségnek köszönhető.

HEGYVIDÉKI TELEPÜLÉSRÉSZ

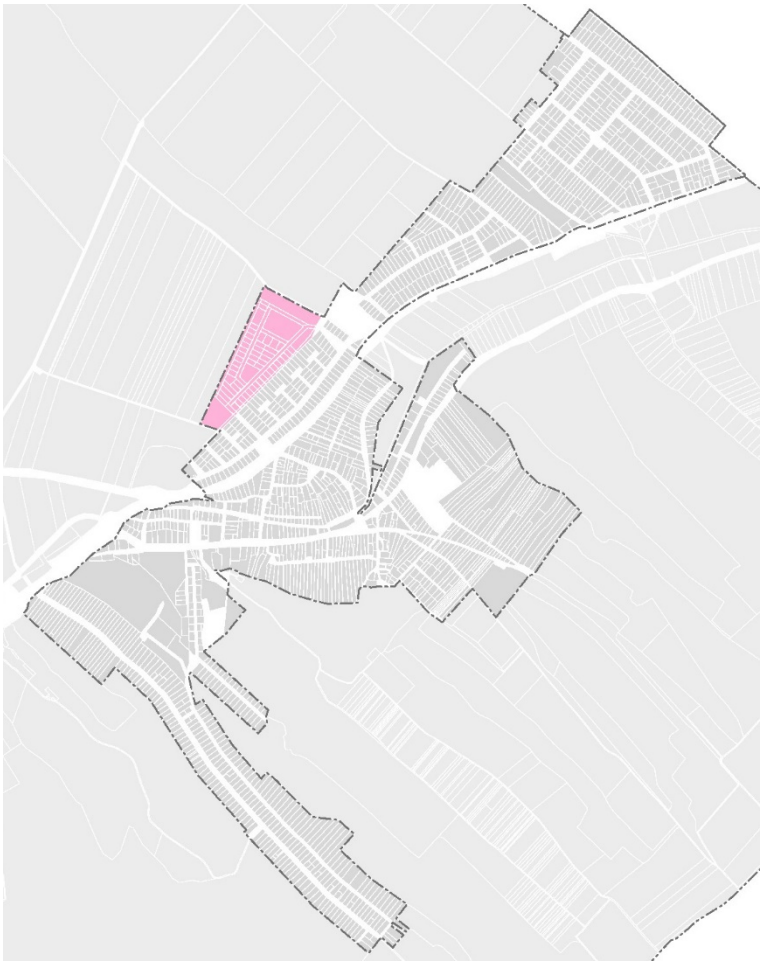
Mende belterületének déli részén a település domborzatához illeszkedve jött létre a hegyvidéki beépítésű településrész, mely a helyi védelem alá tartozó Zrínyi utcát is magába foglalja. A terület telekstruktúrája is a domborzathoz alkalmazkodott. A településrészre jellemző épületek magas-, nyeregtetős kialakítással és utcafrontra forduló oromfallal sorakoznak egymás mellett. A Zrínyi utcában fennmaradtak eredeti építésű épületek, amelyek fehér színezésükkel és sötét, fával borított oromzatukkal idézik elő a régi Mende jellemző beépítésének karakterét.

ÚJ LAKÓPARK TELEPÜLÉSRÉSZ

Új lakópark településrész

Egyéb településrészek

Mende kiemelt fejlesztési területeként került kijelölésre a belterület északnyugati részén lévő településrész. A területen intenzív kis- és kertvárosias beépítés kialakítása valósul meg, mely egy új, fiatalos környezetet teremt.

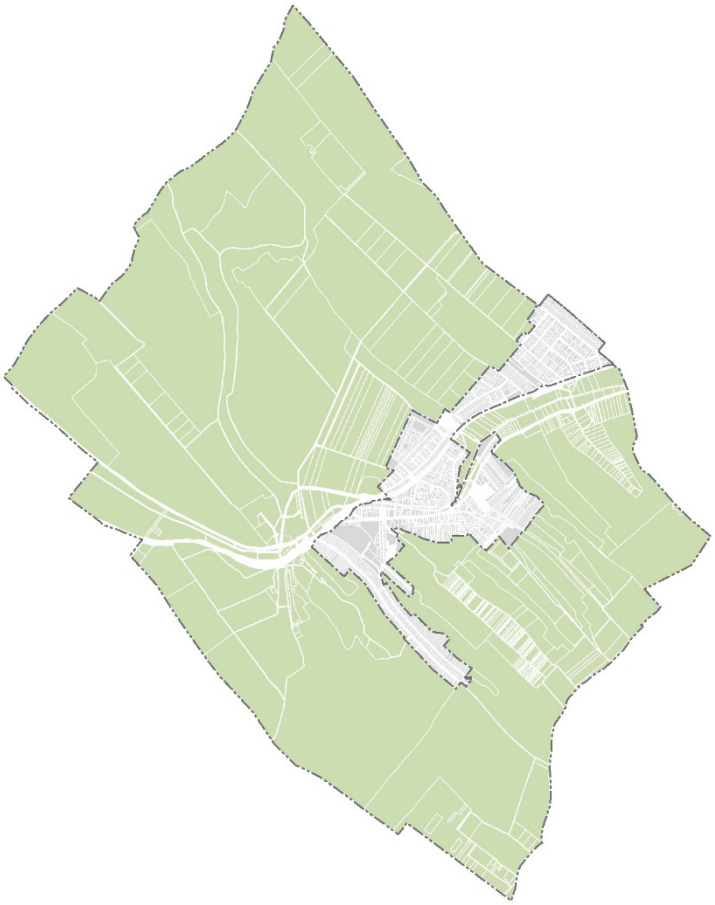
Az épületek karaktere elválik a korábbi hagyományostól, jellemzően lapos tetős, többlakásos társasházak kerülnek előtérbe, telken belül szabadonálló elrendezéssel.

A településrész Mende lakosai számának növelésében elhivatott, új minőségi élet-körülmények megteremtésével és egyben a község lakóterületeinek bővítésével.

KÜLTERÜLETI JELLEGŰ TELEPÜLÉSRÉSZ

Külterületi jellegű településrész

Egyéb településrészek

Mende külterületét nagy kiterjedésű összefüggő erdőségek és mezőgazdasági területek alkotják. Az összefüggő erdőállományok a település déli részét borítják, melyek a gazdasági és domborzati adottságoknak köszönhetően a talajvédelmi rendeltetésű erdők.
A település közigazgatási területének több mint harmadát mezőgazdasági szántók teszik ki, A szántóföldek minősége az északi részeken kedvezőbb, a termékeny földek a helyi gazdaságoknak adnak megfelelő alapot.
Néhol felfedezhető szőlő és gyümölcsös termesztés, mely Mende jellemző gazdasági formájaként élt egykor.

A közigazgatási terület északi és déli határán rétek és legelők adnak teret az állattartásnak. Mende külterületi jellegű településrészén majorok mellett két jelentős lovarda is megtalálható, a Csikós Lovasfarm és a Diós Lovarda.

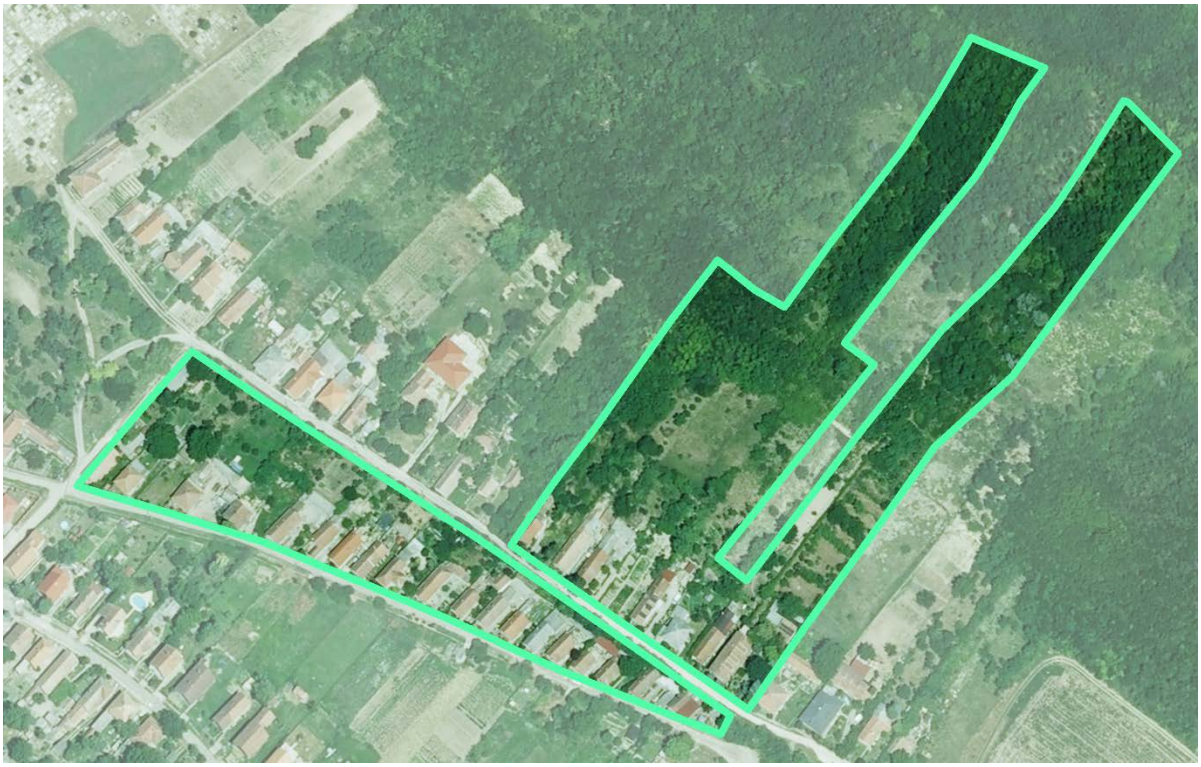

4.

MEGHATÁROZÓ KARAKTERŰ TERÜLET

4. MEGHATÁROZÓ KARAKTERŰ TERÜLET

Mende község településrészei közül a Hegyvidéki településrészen húzódó Zrínyi utca és Bacsó Béla utca utcaképi szempontból kiemelkedő szakaszai meghatározó karakterű területként kerültek lehatárolásra.

A domborzati adottságoknak köszönhetően a két utca jelentős szintkülönbséggel halad egymással párhuzamosan, melynek köszönhetően Mende jelentős részére nyílik panoráma a területről. A szűk utcák mentén egy sorban felfűzött telkek egyedi hangolatot kölcsönöznek a település eme meghatározó területének.

Az utcák a település egyik legrégebben kialakított utcái közé tartoznak, melyet a felsorakozott épületek megjelenése is tükröz. Fennmaradt régi épületeire jellemző a fűrészfogas elrendezés. A viszonylag jó állapotú épületek egységes és különleges utcaképet adnak, melynek megőrzése a település szempontjából is fontos.

5.

AJÁNLÁSOK

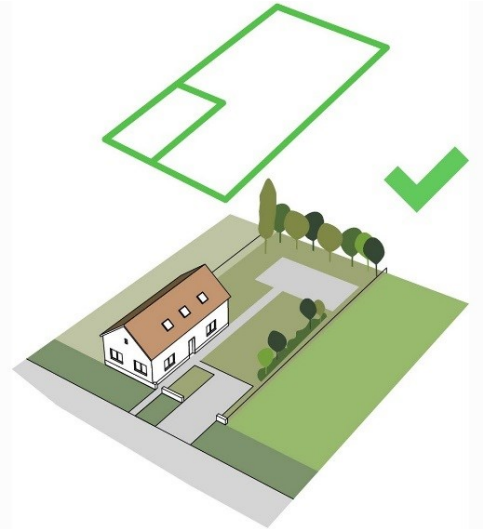
5. AJÁNLÁSOK

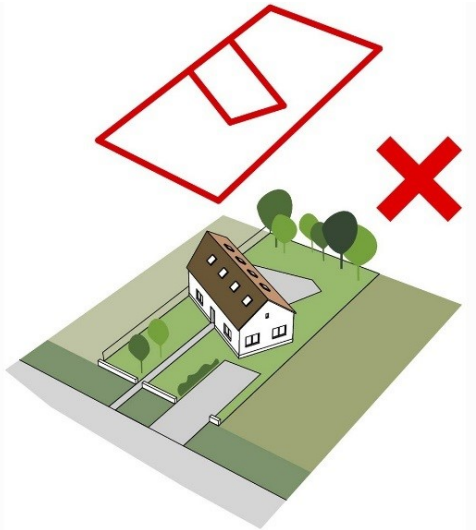
5.1. MEGHATÁROZÓ TERÜLETRE VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

TEREPALAKÍTÁS

Mende meghatározó karakterű területén az épületek oldalhatáron álló, utcára merőleges elhelyezéssel települtek. Az épületek elő-, oldal, és hátsókerttel is rendelkeznek, melyek díszítő és védelmi funkciók mellett haszonkertként is szolgálhatnak.

Az utcára nem merőleges, aránytalanul hátrahúzott lakóépület telepítése nem javasolt. Gazdasági épület a lakóépület mögött, annak vonalában helyezhető el.

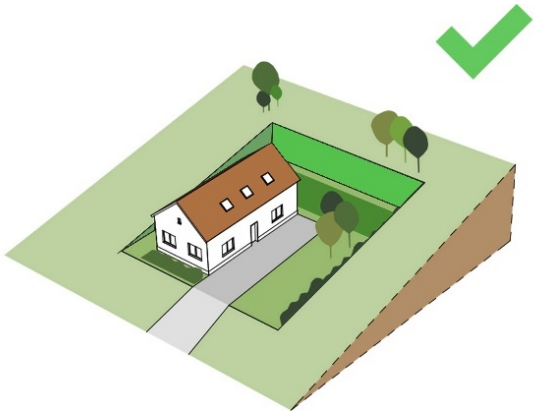

TEREPALAKÍTÁS

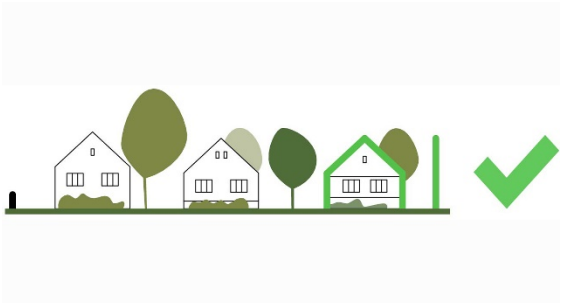
A településrész domborzatából adódóan sok esetben a terep rendezésére is szükség van.

Az épületek alkotta egységes utcakép kialakításához a meredek domborzatú területeken a terep támfalas kialakításával rendezhető.

Lankásabb területeken rézsű alkalmazása javasolt a telek rendezése esetén.

MAGASSÁG

A Zrínyi utca és Bacsó Béla utca alkotta meghatározó karakterű területen lévő lakóépületek közel azonos magassággal kerültek kialakításra. A beépítés földszintes, több szintes kialakítás nem jellemzi.

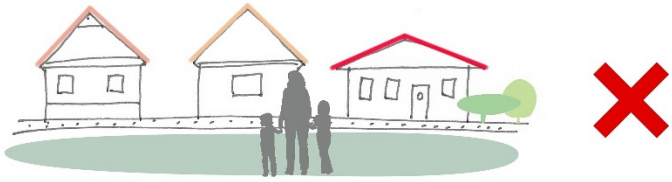
Újonnan épülő lakóház magasságát a környező épületek figyelembevételével, azokhoz illeszkedve kell kialakítani.

TETŐHAJLÁSSZÖG

A Hegyvidéki településrész e szakaszán az épületek magastetősek lehetnek, a tető hajlásszögének kialakítása a kialakult beépítéshez hasonlóan 35-45° közötti értékkel javasolt.

Új lakóépületek tetőhajlás-szögének megválasztása az utcaképbe történő illeszkedés szempontjából a környezetében lévő épületekéhez hasonlóan javasolt.

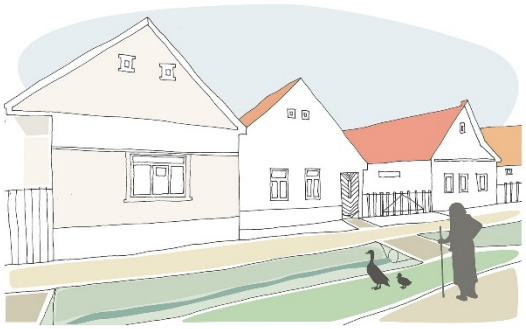

A meglévőtől eltérő, túlzóan magas vagy alacsony hajlásszögű tetőszerkezet építése nem ajánlott.

TETŐFORMA

A meghatározó karakterű területen egyszerű tetőforma terjedt el. Jellemző a nyeregtetős forma, ahol a tetőgerinc minden esetben az utca vonalára merőlegesen áll.

Új épületek elhelyezése esetén a meglévő tetőformához alkalmazkodva javasolt a nyeregtetős forma kialakítása.

A kontyos, összetett kontyos és lapostetős tetőforma utcaképbe történő beillesztése nem ajánlott a Zrínyi utca és a Bacsó Béla utca lehatárolt szakaszain.

HOMLOKZATKÉPZÉS, SZÍNEZÉS

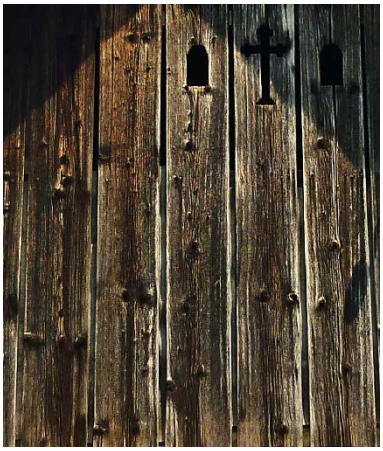

A homlokzatok egységes világos megjelenése jellemző, melyben sötét nyílászárók és egyéb díszítő elemek figyelhetőek meg.

Az új épületek színezésénél figyelembe kell venni a meglévő lakóépületek alkotta összhangot, és ehhez alkalmazkodni javasolt.

A kirívó, élénk színek használatát a hegyvidéki településrész teljes területén, így a lehatárolt meghatározó karakterű területen is kerülni javasolt.

ANYAGHASZNÁLAT

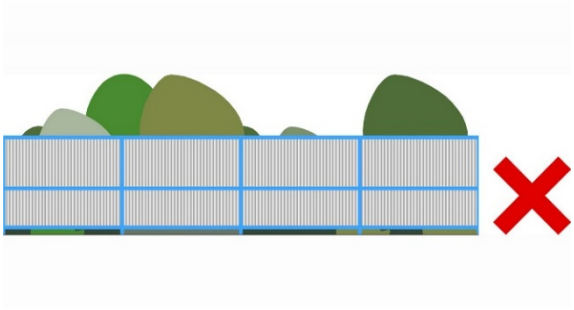

A területen megfigyelhető anyaghasználat a továbbiakban is megtartásra javasolt. Az épületek oromzatán látható faberakás, a kerámia cserép tetőfedés és az áttört fa és fém anyagú kerítések harmonikus látványa alkot egységes utcaképet.

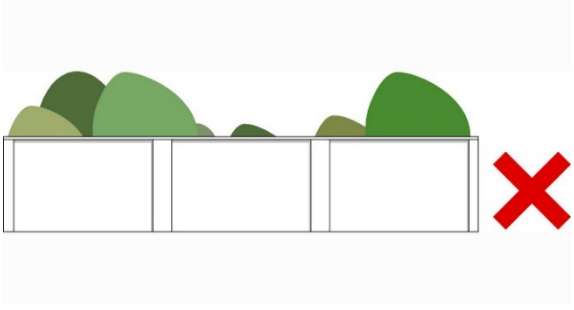
KERÍTÉSEK

Ezen a területen a kerítések fából vagy fémből készülnek, jellemzően beton lábazattal. Hasonló anyagból készült, áttört vagy részben áttört kerítések kialakítása javasolt.

Áttört kerítések nádszövettel való elzárása illetve áttörés nélküli, falszerű kerítések elhelyezése a meghatározó karakterű területen nem ajánlott.

5.2. ELKÜLÖNÜLŐ TELEPÜLÉSRÉSZEKRE VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

TÖRTÉNELMI TELEPÜLÉSRÉSZ AJÁNLÁSOK

TELEPÍTÉS

A település történelmi részein a lakóépületek telepítését a meglévő állapothoz igazodva, az előkertek megtartásával, az utcafrontra merőlegesen, oldalhatáron kell elhelyezni.

Az utcára nem merőleges, hátrahúzott lakóépület telepítése nem javasolt. Gazdasági épület a lakóépület mögött, annak vonalában helyezhető el.

MAGASSÁG

Mende központi területein a lakóházak közel azonos magassággal rendelkeznek.

Új épület elhelyezése esetén illeszkedés szempontjából figyelembe kell venni a szomszédos és környező épületek magasságát, igazodni ennek megfelelően szükséges.

A hagyományos épületmagasságtól kiemelkedően eltérni nem javasolt.

TETŐHAJLÁSSZÖG

Az épületek magastetősek lehetnek, a tető hajlásszögének kialakítása a kialakult tetőkhöz hasonló szögben javasolt.

A történelmi településrészen lakóépület elhelyezésekor túlzóan magas vagy alacsony hajlásszögű tetőszerkezet kialakítása nem javasolt.

TETŐFORMA

A történelmi településrészen jellemző tetőforma a nyeregtető. A tetőgerinc jellemzően az utcára merőlegesen húzódik.

Új épület kialakítását a hagyományos tetőformához alkalmazkodva, az utcaképbe való illeszkedésnek megfelelően nyeregtetős kialakítással javasolt megépíteni.

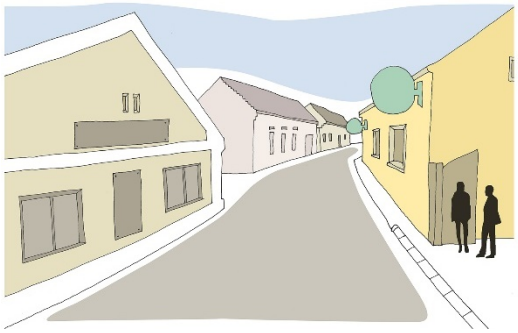

Az összetett kontyos tetőszerkezetű, illetve lapos tetős épületek hagyományos utcaképbe történő beillesztése elkerülendő.

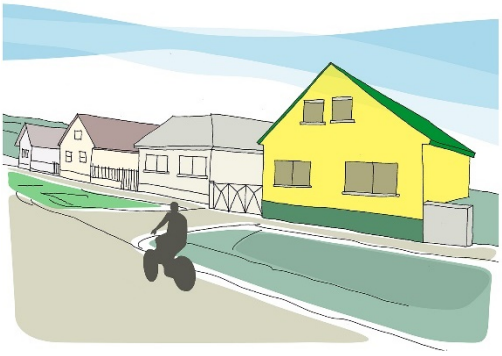
ANYAGHASZNÁLAT, SZÍNEZÉS

Az épületek homlokzatain a pasztell színek különböző árnyalatai figyelhetők meg. A homlokzatok különböző halvány színvilággal alkotnak harmónikus utcaképet.

Új épületek színezését a meglévő lakóépületek pasztell színeihez illeszkedve kell megvalósítani.

Nem elfogadható a kirívó, élénk színek használata a hagyományos utcaképbe történő illesztéskor.

KERÍTÉSEK

A történelmi településrészén lévő utcai kerítések kialakításakor a legfeljebb 2,0 méter magasság és legalább 50%-os áttörés alkalmazása javasolt.

Áttört kerítések nádszövettel való elzárása, illetve áttörés nélküli, falszerű kerítés kialakítása nem javasolt.

KERTEK

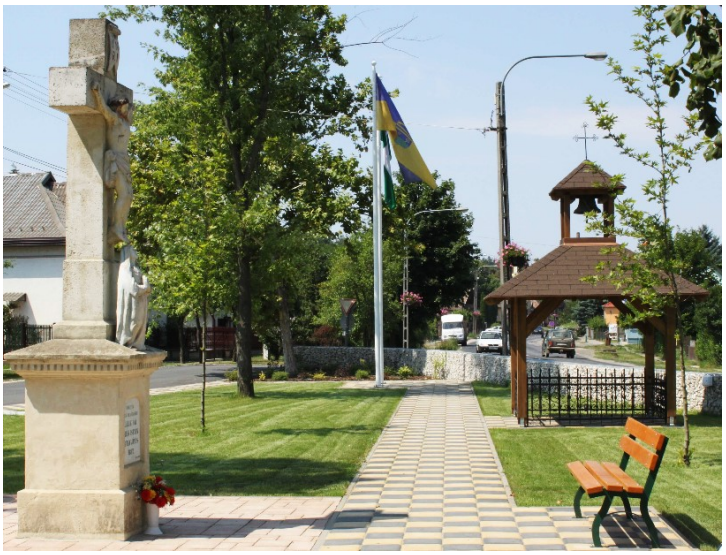
Az épületekhez tartozó kert teremti meg a kapcsolatot a természettel, átmenetet képez a beépített és a külterületi jellegű területek között. A kialakult oldalhatáros beépítési mód a telkeken elő-, oldal- és hátsókert meglétét eredményezi. Az elő- és oldalkertek védelmi célok mellett díszítő értékkel bírnak, az oldalkertek emellett életteret is biztosítanak. Az utcáról kevésbé belátható hátsókertek személyes teret képeznek a lakók számára, emellett haszonkertként funkcionálhatnak.

UTCÁK, TEREK

Mende utcáin sétálva megfigyelhető a hagyományos oldalhatáron álló beépítési mód, valamint a telkeken elhelyezett hosszú házak, ahogyan az utcafrontról az udvarokba nyúlnak. A lakóházak előtt közterületen gondozott fás-cserjés beültetések teszik látványukban gazdagabbá és élhetőbbé az utcákat.

TELEPÍTÉS

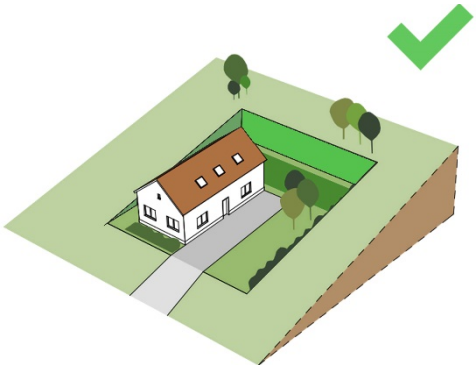
Mende hagyományos és Kása-völgy településrészein a lakóépületek telepítését a meglévő állapothoz igazodva, az utca vonalára merőlegesen, az elő- és oldalkertek megtartásával, oldalhatáron kell elhelyezni.

Az utcára nem merőleges, hátrahúzott lakóépület telepítése nem javasolt. Gazdasági épület a lakóépület mögött, annak vonalában helyezhető el.

TEREPALAKÍTÁS

Kása-völgy településrész telkein a terep adottságai miatt szükség esetén támfalas megoldás alkalmazható. Minden más esetben rézsűvel javasolt megoldani a telek domborzatba illesztését.

MAGASSÁG

Az érintett településrészeken a lakóházak közel azonos magassággal rendelkeznek. Illeszkedés szempontjából új épület elhelyezése esetén figyelembe kell venni a szomszédos és környező épületek magasságát, igazodni ennek megfelelően szükséges.

TETŐHAJLÁSSZÖG

A település hagyományos és kása-völgyi településrészein az épületek magastetősek lehetnek, a tető hajlásszögének kialakítása hasonló szögben javasolt.

Az utcaképbe történő illeszkedéshez az új lakóépületek tetőhajlásszögét a környezetében lévő épületekéhez hasonlóan kell kialakítani.

Lakóépület elhelyezésekor túlzóan magas vagy alacsony hajlásszögű tetőszerkezet kialakítása nem javasolt.

TETŐFORMA

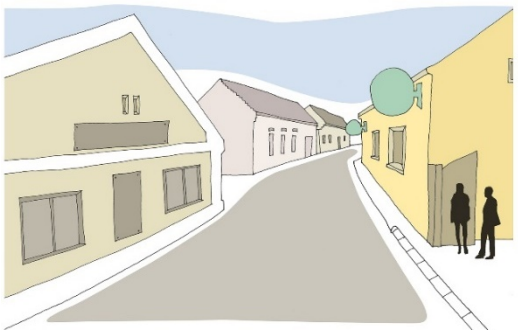

Mende hagyományos és Kása-völgy településrészeinek jellemző tetőformája a sátortető. Új épület kialakítását a hagyományos tetőformához alkalmazkodva, az utcaképbe való illeszkedésnek megfelelően kontyolt nyeregtetős kialakítással javasolt megépíteni.

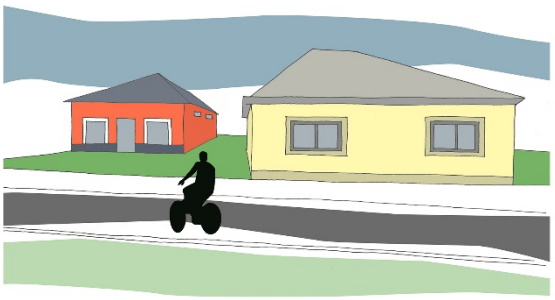
Az összetett kontyos tetőszerkezetű épületek hagyományos utcaképbe történő beillesztése elkerülendő.

ANYAGHASZNÁLAT, SZÍNEZÉS

Az épületek homlokzatain a pasztell színek különböző árnyalatai figyelhetők meg. Új épületek színezését a meglévő lakóépületek halvány színeihez illeszkedve kell megvalósítani.

A kirívó, élénk színek használata a hagyományos utcaképbe történő beillesztéskor nem elfogadható.

KERÍTÉSEK

Az utcai kerítések kialakításakor a legfeljebb 2,0 méter magasság és legalább 50%-os áttörés alkalmazása javasolt.

Az áttört kerítések nádszövettel való elzárása, magas növényfallal való eltakarása, illetve a falszerű, áttörés nélküli kerítések alkalmazása nem ajánlott.

KERTEK

A kertek a település hagyományos és kása-völgyi településrészein lakóépületek esetén elő-, oldal- és hátsókert formájában láthatóak.

Elő- és oldalkertjeik díszítő értékű cserjékkel, évelőkkel beültetettek. A díszes előkertek az utcakép szempontjából is fontosak, látványukkal gazdagítják a közterületek zöldfelületeit. Esztétikai szerepkörökön túl védelmi funkciót is ellátnak.
A településrészen lévő hátsókertek a magánszféra területét képezik. Gazdasági épületeknek adnak helyet, valamint haszonkertként szolgálhatnak.

UTCÁK, TEREK

A lakóházak előtti közterületen gondozott fás-cserjés beültetések láthatóak, melyek esztétikai és ökológiai szempontból is értékesek. Az utcakép szempontjából jelentős, gazdag növényállományú zöldfelület fenntartása a jövőben is fontos. A településrészek karakterének meghatározó elemeként vannak jelen.
A nyílt csapadékgyűjtő árkok gyepes felülete is a zöldfelületek részét képezik.

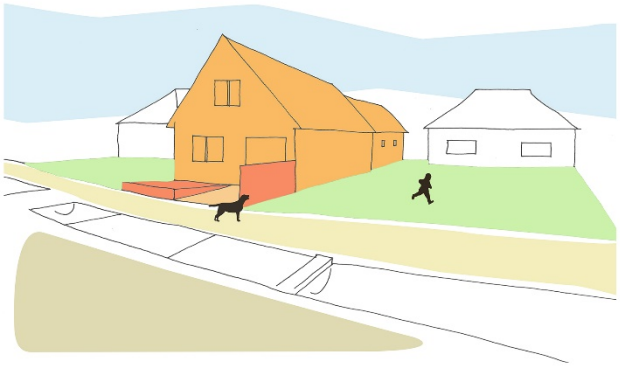

TELEPÍTÉS

Pusztaszentistván településrészen a lakóépületek telepítését a meglévő állapothoz igazodva, az előkertek megtartásával, utca vonalára merőlegesen, oldalhatáron kell elhelyezni.

Az utcára nem merőleges, hátrahúzott lakóépület telepítése nem javasolt. Gazdasági épület a lakóépület mögött, annak vonalában helyezhető el.

MAGASSÁG

Pusztaszentistván területén a lakóházak változatos magassággal rendelkeznek. Vegyes beépítésében jelen van a földszintes, kockaházas kialakítás, valamint jellemzően előfordulnak nyeregtetős, többszintes lakóházak.

Új épület elhelyezése esetén illeszkedés szempontjából figyelembe kell venni a szomszédos és környező épületek magasságát, igazodni ennek megfelelően szükséges.

A két jelenlévő épülettípus épületmagasságtól kiemelkedően eltérni nem javasolt.

TETŐHAJLÁSSZÖG

A tető hajlásszögének kialakítása a kialakult tetőkhöz hasonló szögben javasolt, így jellemzően magastetős épületek elhelyezése ajánlott.

Túlzóan magas vagy alacsony hajlásszögű tetőszerkezet kialakítása az utcaképbe való illeszkedés szempontjából nem javasolt.

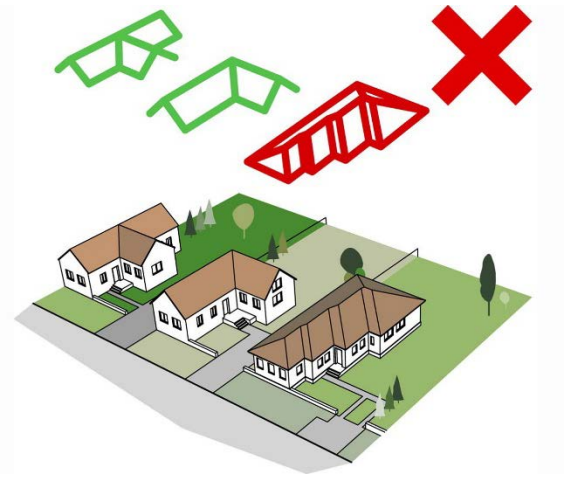
TETŐFORMA

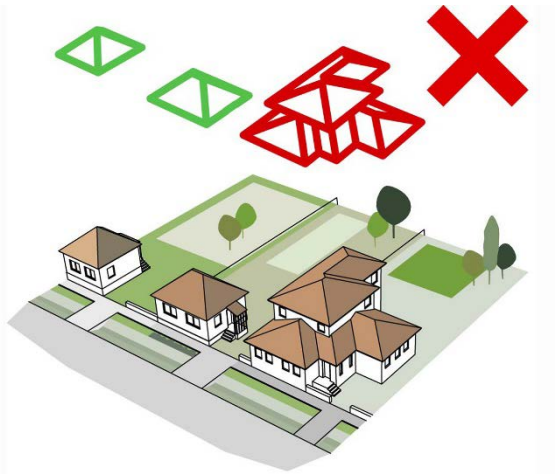

Pusztaszentistván település-részre két tetőforma jellemző. A hagyományos sátortetős kialakítás és a nyeregtetős tetőforma. Ez utóbbi esetben a tetőgerinc jellemzően az utcára merőlegesen húzódik.

Új épület kialakításakor figyelembe kell venni az épület környezetében lévő tetőforma típust és ennek megfelelően, az utcaképbe illeszkedve javasolt a tetőforma kialakítása.

Az lapos tetős épületek utcaképbe történő beillesztése elkerülendő. A tördelt tetőformájú épületek, illetve összetett kontyos tetőszerkezetű lakóházak elhelyezése nem javasolt.

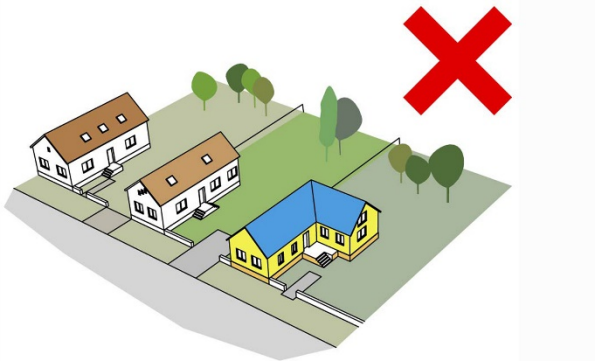
ANYAGHASZNÁLAT, SZÍNEZÉS

Az épületek Pusztaszentistván településrészen halvány, pasztell színű homlokzattal rendelkeznek.

Új épületek elhelyezése esetén a meglévő épületek visszafogott színvilágához alkalmazkodva javasolt kialakítani a homlokzat színeit.

Nem elfogadható a kirívó, élénk színek használata az utcaképbe történő illesztéskor.

KERÍTÉSEK

A z utcai kerítések kialakításakor a legfeljebb 2,0 méter magasság és legalább 50%-os áttörés alkalmazása javasolt.

Áttört kerítések nádszövettel való elzárása, vagy magas sövényfallal való takarása nem alkalmazható az utcaképben. Áttörés nélküli, falszerű kerítés kialakítása esztétikai szempontokból nem javasolt.

KERTEK

Az épületekhez tartozó kertek legtöbb esetben látványukkal ékesítik a településrész arculatát. Az elő- és oldalkertek jól beláthatóak az utcákról, közeli viszonyban állnak a közterület változatos növényvilágú beültetésével, átmenetet képeznek közhasználatú és a saját, bensőséges hangulatú terek között.

Az utcáról kevésbé látszó hátsókertek személyes teret képeznek a lakók számára, emellett haszonkertként funkcionálhatnak. A hátsó kert ad helyet a lakóépület mögött elhelyezett gazdasági épületeknek.

UTCÁK, TEREK

Pusztaszentistván utcáinak sajátos képét adja a különleges domborzati viszonyokra szerkesztett szabályos sakktábla szerű utcaszerkezet. A csendes, széles keresztmetszetű utcák két oldalán futó, dús növényzettel fedett zöldsávjai a természet közelségét idézik elő.

A változatos növényfajokkal beültetett közterületi zöldfelületek az év minden szakában díszíti az utcákat. Esztétikai értékén felül ökológiai szempontból is jelentős szerepet kapnak.

A gyeppel borított nyílt csapadékgyűjtő és elvezető árkok tovább gazdagítják a közterületek zöld megjelenését.

TELEPÍTÉS

Mende hegyvidéki településrészén a lakóépületek telepítését a meglévő állapothoz igazodva, az utca vonalára merőlegesen, előkerttel, oldalhatáron kell elhelyezni.

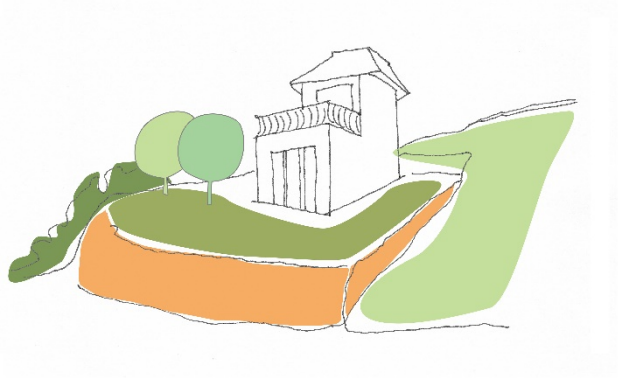
Az utcára nem merőleges, hátrahúzott lakóépület telepítése nem javasolt. Gazdasági épület a lakóépület mögött, annak vonalában helyezhető el.

TERepalakítás

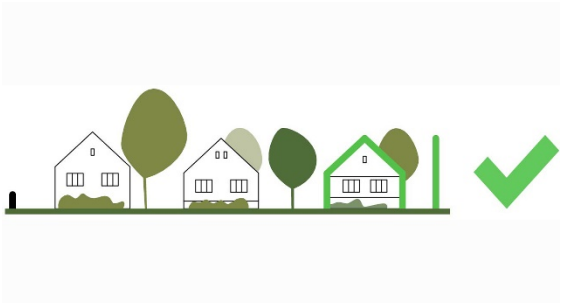

A településrész domborzatából adódóan sok esetben a terep rendezésére is szükség van. Az utcakép egységességének megtartásához az épületek terepbe illeszkedő elhelyezése javasolt.

A meredek domborzatú területeken kialakult teleksorok esetén támfalas kialakítás alkalmazható. Lankásabb területeken rézsűkkel javasolt rendezni a telkek terepbe illesztését.

MAGASSÁG

A hegyvidéki településrészen lévő lakóépületek közel azonos magassággal kerültek kialakításra, nem jellemzőek a többszintes épületek.

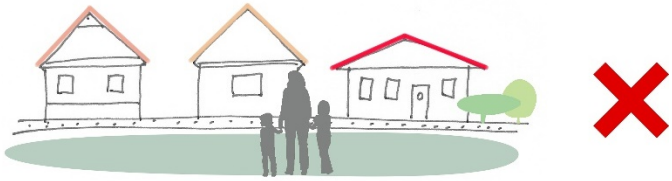
Új épület elhelyezése esetén illeszkedés szempontjából figyelembe kell venni a szomszédos és környező épületek magasságát, igazodni ennek megfelelően szükséges.

TETŐHAJLÁSSZÖG

Az épületek magastetősek lehetnek, a tető hajlásszögének kialakítása a kialakult beépítéshez hasonló szögben javasolt.

Új lakóépületek tetőhajlásszögét az utcaképbe történő illeszkedés szempontjából a környezetében lévő épületekéhez hasonlóan javasolt kialakítani.

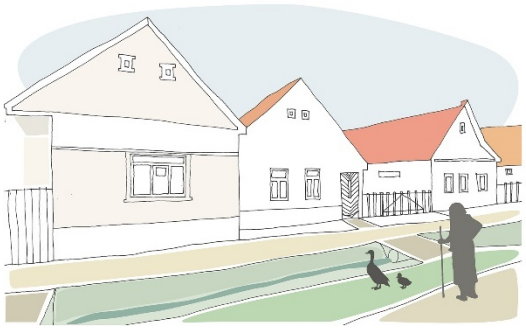

A meglévőtől eltérő, túlzóan magas vagy alacsony hajlásszögű tetőszerkezet kialakítása nem ajánlott.

TETŐFORMA

A hegyvidéki településrészen jellemző tetőforma a nyeregtető. A tetőgerinc minden esetben az utcára merőlegesen húzódik.

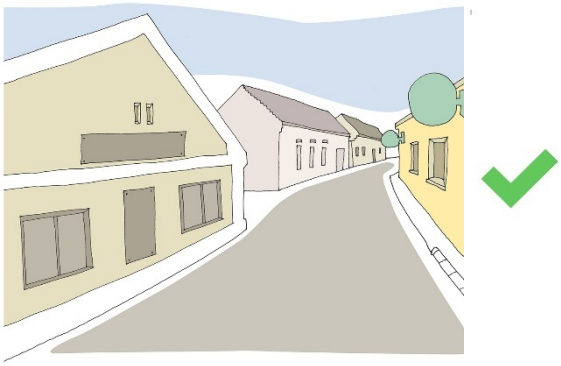
Új épület kialakítását a meglévő tetőformához alkalmazkodva, az utcaképbe való illeszkedésnek megfelelően nyeregtetős kialakítással javasolt megépíteni.

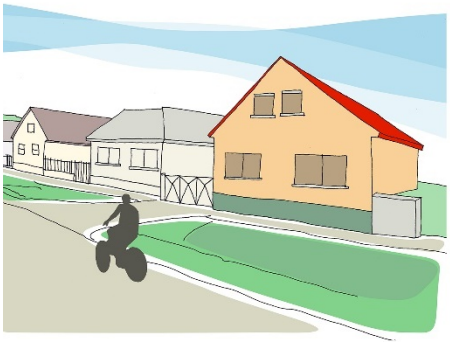

A kontyos, összetett kontyos és lapostetős tetőszerkezetű épületek utcaképbe történő beillesztése elkerülendő a hegyvidéki településrészen.

ANYAGHASZNÁLAT, SZÍNEZÉS

A homlokzatok jellemzően világos, halvány színvilággal figyelhetőek meg, melyen sötét nyílászárók és egyéb díszítő elemek kerültek elhelyezésre. Az új épületek színezésénél figyelembe kell venni a meglévő lakóépületek által alkotott egységes utcaképet, és ehhez alkalmazkodni javasolt.

A kirívó, élénk színek használatát a hegyvidéki településrész esetében kerülni javasolt.

HOMLOKZATKÉPZÉS

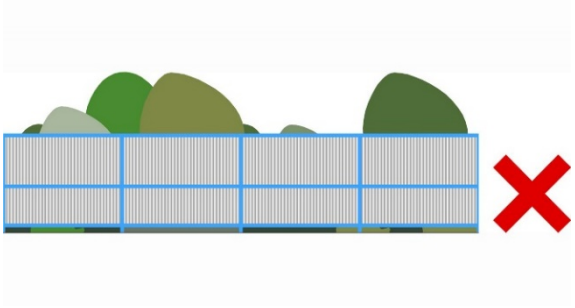
Az oromfalas lakóépületek hasonló utcafronti megjelenéssel alakíthatóak ki. A fehérre, vagy halvány, visszafogott színekre festett homlokzat kiegészítése javasolt fából készült, sötétre festett ormzattal vagy más díszítő elemmel.

A fentiektől kiemelkedően eltérő homzokzati megoldások elkerülése javasolt. A homlokzatok egyéb, nem fából készült elemekkel való díszítése nem illeszkedik az utcaképbe.

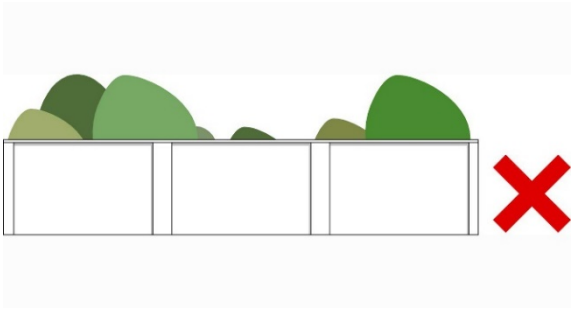
KERÍTÉSEK

Az utcai kerítések esetében a legfeljebb 2,0 méter magasság és legalább 50%-os áttörés kialakítása javasolt.

Áttört kerítések nádszövettel való elzárása illetve áttörés nélküli, falszerű kerítések elhelyezése nem ajánlott.

KERTEK

A hegyvidéki településrészen lévő elő-, oldal- és hátsókertek a meredek utcák, és telkek domborzathoz való illeszkedése miatt. A több szintes növényállomány a terep viszonyok miatt még látványosabb képet mutat.

Az elő- és oldalkertekben jellemző a díszítő értékkel bíró cserjék, évelők elhelyezése. A lakóépületeket körülölelő kertek átmenetet képeznek a közterületek és a magánterületek között.

A hátsó kertek klímájuk és benapozottságuk révén alkalmasak haszonkertek kialakítására. Sok helyen megjelenik gyümölcs és zöldségtermesztés, melyek közül a szőlő termesztése jellemzi a hegyvidéki településrészt leginkább.

UTCÁK, TEREK

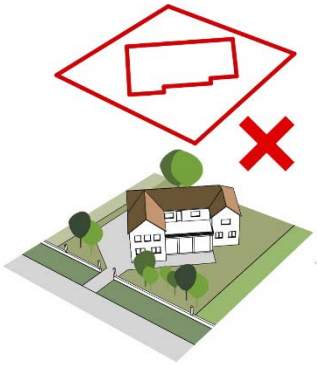

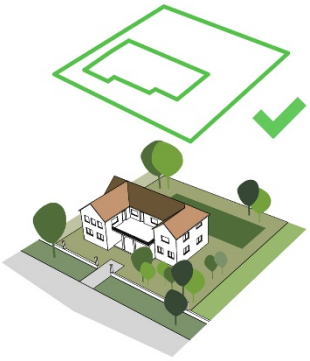
A közterületek gondozott, növényfajokban gazdag zöldfelületeinek megtartása és gyarapítása javasolt. A virágzó cserjék és sok helyen megjelenő gyümölcstermő fák hozzák meg az utcák falusias hangulatát. A közterület növényzetét sok esetben a kapcsolódó előkertek díszes látványa egészíti ki.

TELEPÍTÉS

A település új beépítésű részein, a hagyományos beépítési módtól eltérően, az épületek elhelyezése telken belül szabadonálló beépítési móddal javasolt.
A telkeken minden esetben szükséges elő-, oldal- és hátsókert megtartása.

Az épületek elhelyezésekor figyelembe kell venni azok tájolását, egymás környezetében lévő lakóépületeket egymáshoz igazodva javasolt kialakítani.

TEREPALAKÍTÁS

Az új épületek elhelyezésekor figyelembe kell venni a terep domborzati adottságait, és annak megfelelően, a terephez igazodva javasolt az épületeket kialakítani.

Tereprendezéskor a telken feltöltés az épület megemelésével nem ajánlott.

MAGASSÁG

A lakóépületek magasságának kialakítása az egységes karakter formálása szempontjából közel azonos megjelenéssel javasolt.

A több szintes lakóépületek mellé földszintes, vagy kiemelkedően magas épület telepítése nem ajánlott.

TETŐHAJLÁSSZÖG

Az újépítésű lakóépületeket lapos tetőszerkezettel javasolt megépíteni a településrészen.

Az alacsony és magas dőlésszögű magastetős épületek kialakítása a településrészen utcaképbe illeszkedés szempontjából nem javasolt.

ANYAGHASZNÁLAT, SZÍNEZÉS

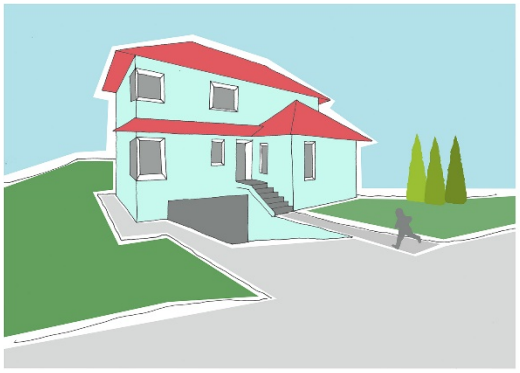
Az új beépítésű lakópark építészete korszerű anyagokkal dolgozik.

Színvilága a hagyományos halvány, pasztell színekből tevődik össze. Változatos, hagyományoktól eltérő színezete az anyagok vegyes felhasználásából ered.

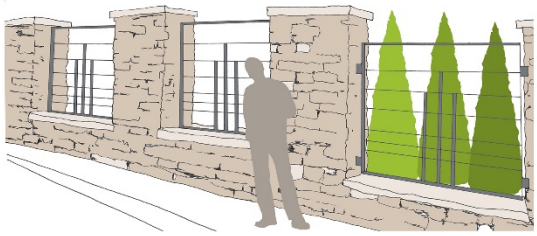
A lakópark arculatának kialakításakor figyelni kell arra, hogy az épületek egységes anyaghasználattal és színvilággal jöjjenek létre.

A kirívó, élénk színek használata az új lakópark településrészen nem javasolt.

KERÍTÉSEK

Az utcai kerítések esetében a legfeljebb 2,0 méter magasság és legalább 50%-os áttörés kialakítása javasolt.

A kerítés anyaghasználatában és színezésében ne térjen el az épületétől.

Áttört kerítések magas növényfallal való fedése, illetve áttörés nélküli, falszerű kerítések elhelyezése az új lakópark településrészen nem ajánlott.

KERTEK

A településrészen elhelyezésre kerülő társasházak kertjei közösségi célokat látnak el. Egyszerre képviselnek esztétikai, ökológiai és funkcionális szerepköröket. A kertek egyszerre több lakos személyes terét képezik, így minden igénynek meg kell felelniük.
Az épület körül intenzív gondozással fenntartott zöldfelületek védelmi feladatokat is szolgálnak. Egy-egy társasház körül intim teret határolhatnak le, emellett átmenetet képeznek a közterületek irányába.

UTCÁK, TEREK

Az új lakótelep településrészen a közterületeket olyan formában és méretekben kell létrehozni, hogy az új beépítés igényeit a megfelelő mértékben ki tudja elégíteni. Az utcahálózatban a hagyományos településrészhez kapcsolódóan a közterületi zöldfelületeket hasonlóan, változatos fajokból álló, többszintes növényállománnyal ajánlott kialakítani. Egységes utcabútorral a településrész arculata megerősíthető, formavilágában, stílusában javasolt a lakótelep épületeihez igazodni.

A területen több közpark is biztosít kikapcsolódási lehetőséget a lakótelep lakosai számára. A gazdag növényvilágú, rendszeresen gondozott, kiépített parkok mellett korszerű játszóterek nyújtanak felejthetetlen élményt a gyermekek számára.

KÜLTERÜLETI JELLEGŰ TELEPÜLÉSRÉSZ AJÁNLÁSOK

Mende külterületi jellegű településrészein értékét a hagyományos, meglévő tájgazdálkodással és a tájképi értékek védelmével javasolt megőrizni. A területek elsősorban beépítetlen jellegének megtartását kell elősegíteni.

A tájképvédelmi jelentőségű területeken reklámfelület elhelyezésére szolgáló önálló építmény illetve felszíni kábelekkel kialakított elektromos hálózati vagy hírközlési elem, építmény elhelyezése nem ajánlott.

A külterületi jellegű területek felhasználását nagy részben szántók, legelők és rétek alkotják. A gazdálkodást szolgáló tagokat mezővédő erdősávokkal javasolt elválasztani. Az erdősávok ökológiai szempontból összeköttetést biztosítanak, emellett védelmi funkciójuk miatt ajánlott a telepítésük.

Mende külterületi jellegű településrészein jellemző az állattartással foglalkozó tevékenység és a hozzá kapcsolódó létesítmények megléte. Ezeken a területeken az állattartással összefüggő épületek elhelyezése lehetséges. Meglévő lovardák esetében a jelenlévő arculathoz alkalmazkodva, hasonló anyaghasználattal és színvilággal javasolt létrehozni új épületet.

6.

JÓ PÉLDÁK

6. JÓ PÉLDÁK

Jó példaként tekinthető a képen látható családiház, mely rendezett környezetével és esztésikus kialakításával teremti meg harmonikus megjelenését. A vakolt falfelület és a téglaberakásos talapzat színvilágában összeillő, a hátsókertben álló garázsépülettel egységes képet mutat. A világos színárnyalatú téglaberakás az áttört, oszlopos kerítésben is visszaköszön, melyen át a rendezett, díszes elő- és oldalkertek láthatók.

Számos lakóépület oromzatán figyelhető meg a faragott, fából készült motívum, mely sugár szerűen ágaszik szét. Az épületek egyediségét fokozza a díszítő elemek sokfélesége.

Egyes épületeken az esztétikai értéket gyarapító elemek lelhetők fel, melyek gyakran a hagyományok felidézését keltik a szemlélődőkben. A különböző állat mintákat is tartalmazó díszeket egykor rendeltetésük szerint használták, napjainkban azonban látványukkal teszik különlegessé az épületeket.

TORNÁC

Népi építészetünkben élő oldalsó tornácos épületek Mende területének számos pontján megtalálhatóak. A történelmi településrész idős épületei között, de a közelmúlban épület lakóházak esetében is fellelhetők. Változatos anyaghasználattal jöhetnek létre, de oszlopos kialakításuk mind a mai napig a hagyományok megőrzésével, azoknak megfelelő formájában valósul meg.

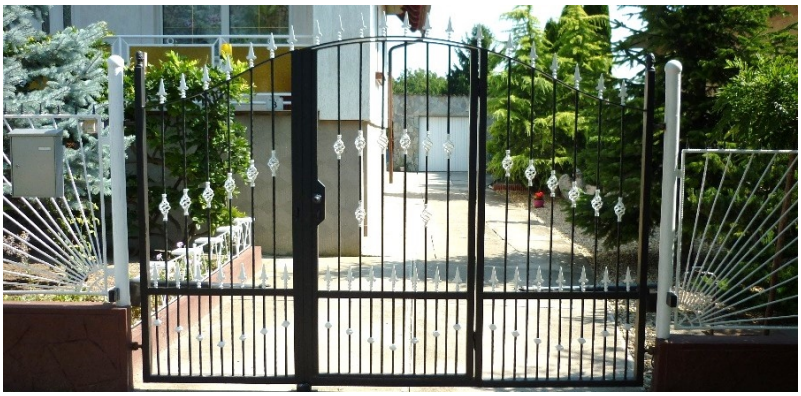

KERÍTÉSEK JÓ PÉLDÁK

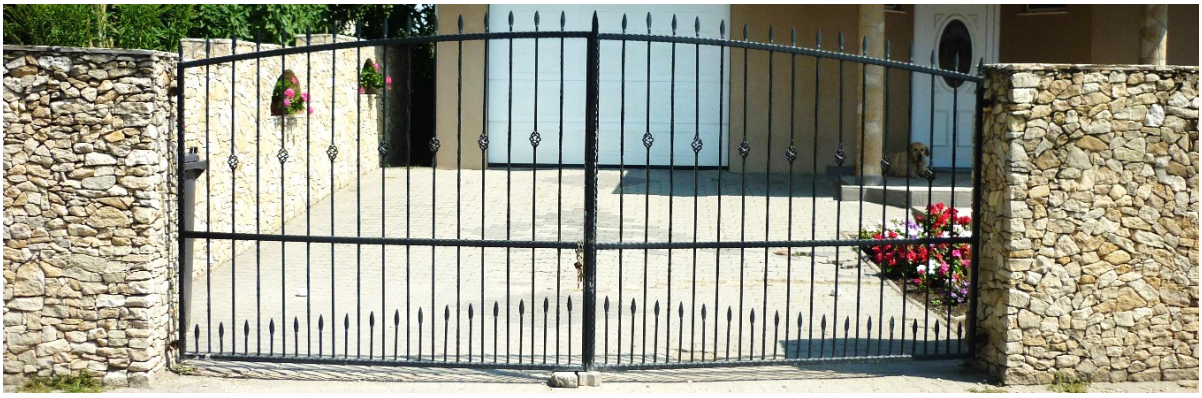
A község beépített részein számtalan különböző formájú és anyaghasználatú kerítés figyelhető meg.

Legjellemzőbb típusa az oszlopos kőkerítés, mely fém elemekkel egészül ki. Az oszlopok tégla vagy terméskő berakást kapnak, míg a fém anyagú részek kovácsoltvasból is készülhetnek. Különböző, mégis összeillő látványuk egységes utcaképet alkot.

KERTEK JÓ PÉLDÁK

Az utcai kerítések mögött számos esetben varázslatos megjelenésű, intim hangulatú terek tárulnak fel. Az utcától is belátható elő- és oldalkertek teremtenek kapcsolatot a közterület és a lakóépület között.

Rendszeres és intenzív gondozás, esetén, a megfelelő növényfajok alkalmazásával az év minden szakában díszítő értékkel bíró udvarokat kaphatunk.

A változatos növényfajokból összetett több szintes, levelükkel és virágukkal is díszítő növénykompozíciók kihagyhatatlan elemeként egy-egy szoliter növény elhelyezése fokozza a látvány nyújtotta élményt.

Az udvarok kiegészőjeként kerti építémények helyezhetők el, melyek új funkciókat adhatnak a lakóépületeken kívül. Különböző ülőalkalmatosságok, madár-itatók és pergolák mellett helyett kaphat egy pavilon, vagy akár egy kerti konyha is. Kerti építmények küllmét fontos összhangba hozni az épület anyaghasználatával és színezésével az egységes arculat érdekében.

KÖZTERÜLETEK (KÖZPARKOK, KÖZKERTEK) JÓ PÉLDÁK

Mende közterületei közül a legkiemelkedőbb a Fő utca mentén található Szent István park. A közpark teljes körű felújítását követően vált a község gondozott megjelenésű, élhető közterületévé. A Szent István park számos köztéri alkotást foglal magába, melyeket a kiépített burkolt ösvényeken lehet megközelíteni. Közpark szerepköre mellett számos szolgáltatás is jelen van, melyeket a parkot közrefogó épületek biztosítanak az arra látogatók és a helyiek számára.

7.

SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK, REKLÁMHORDOZÓK

7. SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK, REKLÁMHORDOZÓK

Különböző reklámfelületek Mende főutcáján és környezetében fedezhetők fel. A belterületen is keresztülhaladó 31-es számú főút nyomvonalának is köszönhetően számos kereskedelmi és szolgáltató egység helyezkedett el az út mentén. Cégérek, reklámtáblák, kerítésekre rögzített táblák sokasága jelzi a jelenlévő szolgáltatások változatos körét.

Új cégér vagy reklámhordozó létesítése esetén az utcakép szempontjából kiemelten fontos az épületek anyaghasználatához illeszkedő szín és formavilág alkalmazása. A településen elterjedtek a fa, illetve fém illetve téglaberakás, így az ezen anyagokból készült cégérek, reklámhordozók elhelyezése ajánlott.

Mende a hírközlő és elektromos hálózatát jellemzően felszíni vezetékek biztosítják, melyek látványukban zavarják az utcaképet. A hálózatok bővítése esetén, illetve új hálózat kiépítésekor a vezetékek földkábellel történő kialakítása javasolt.

IRODALOMJEGYZÉK

www.mende.hu
www.google.hu/maps
www.tak.lechnerkozpont.hu
www.placcskft.hu
www.mapio.net